

Leer de hechtingstijl van jezelf en van je omgeving beter kennen en concentreer je op bekrachtigende (kern) kwaliteiten en (helpende) uitdagingen.

Met behulp van het kernkwadranten model van Daniel Ofman kun je **voor iedere kernkwaliteit van een hechtingstijl** een valkuil, allergie en uitdaging benoemen.

Onderstaande matrices tonen 15 veel voorkomende kwaliteiten, valkuilen, allergieën en uitdagingen van:

- veilige hechting
- onveilige hechting: angstig **ambivalente** stijl
- onveilige hechting: angstig **vermijndend** (algemeen)
- onveilige hechting: **gedesorganiseerd** (gedesoriënteerd)

met toevoeging van de matrices voor:

- onveilige hechting: angstig **vermijndend**: **egocentrisme**
- onveilige hechting: angstig **vermijndend**: **narcisme**

Opdracht: Concentreer je op dat wat je kunt beïnvloeden: jezelf!

1. Bekijk eens voor jezelf: Wat zijn jouw uitdagingen? Hoe zou je daaraan kunnen werken? Heb je een vermoeden welke hechtingstijl jij doorgaans hanteert?

2. Bestudeer valkuilgedrag, allergieën en uitdagingen **van de andere stijlen**. Welk inzicht voor jou geeft dit? (waar zou je rekening mee kunnen houden, of hoe zou je gericht kunnen reageren?)

Veilige hechting			
Bekrachtigende kernkwaliteiten	Valkuilgedrag	Allergieën	Uitdagingen
Goede balans tussen autonomie en verbinding	Te veel vertrouwen op anderen	Onbetrouwbaarheid	Duidelijk grenzen aangeven
Emotioneel toegankelijk	Soms moeilijk grenzen aangeven	Koude of afstandelijke mensen	Eigen behoeften serieus nemen
Sterk in empathie en steun bieden	Kan conflictsituaties vermijden om harmonie te bewaren	Egoïsme	Leren omgaan met conflicten zonder ze te vermijden
Gezonde mate van afhankelijkheid	Anderen soms te veel willen helpen	Manipulatief gedrag	Ruimte laten voor anderen om zichzelf te redden
Veerkrachtig bij tegenslagen	Geneigd om gevoelens van anderen te dragen	Emotionele afwijzing	Leren loslaten wanneer nodig
Open en eerlijke communicatie	Kan loyaal blijven in ongezonde relaties	Ongelijke relaties	Meer assertiviteit ontwikkelen
Kan gezonde grenzen aangeven	Afhankelijkheid bij anderen onderschatten	Emotionele onbereikbaarheid	Kritischer kijken naar relaties
Heeft vertrouwen in anderen	Kan zichzelf voorbijlopen in zorg voor anderen	Gebrek aan communicatie	Niet alles op zichzelf betrekken
Voelt zich veilig in relaties	Vermijdt soms eigen kwetsbaarheid tonen	Onoprechtheid	Bewuster omgaan met eigen energie
Kan anderen stimuleren en motiveren	Neiging tot overbetrokkenheid bij groepsprocessen	Conflicten zonder oplossing	Accepteren dat niet iedereen open of betrouwbaar is
Flexibel en sociaal vaardig	Kan moeite hebben met omgaan met afwijzing	Controleverlies	Minder neiging tot Pleasen
Goed in samenwerken	Kan te vergevingsgezind zijn	Oneerlijkheid	Emoties van anderen niet automatisch overnemen
Stabiel en betrouwbaar	Soms moeite om assertief op te treden	Verraad of bedrog	Durven omgaan met afwijzing
Heeft een goed zelfbeeld	Voelt zich soms verantwoordelijk voor het geluk van anderen	Onverschilligheid	Realistische verwachtingen koesteren
Positieve kijk op zichzelf en anderen	Kan behoefte aan zelfstandigheid van anderen onderschatten	Overmatige afhankelijkheid van anderen	Bewust balans houden tussen autonomie en verbondenheid
Angstig-ambivalente hechting			
Bekrachtigende kernkwaliteiten	Valkuilgedrag	Allergieën	Uitdagingen
Zeer empathisch en betrokken	Te veel bevestiging zoeken	Afwijzing of verlating	Zelfstandigheid ontwikkelen
Gepassioneerd en gevoelig	Snel bang om verlaten te worden	Onzekerheid in relaties	Eigenwaarde versterken
Intens begaan met anderen	Overmatig analyseren van relaties	Mensen die afstandelijk doen	Niet alles persoonlijk opvatten
Loyaal en toegewijd	Overgevoelig voor afwijzing	Koude of niet-reagerende partners	Loslaten van de behoefte aan constante bevestiging
Goed in diepe gesprekken	Te veel focussen op anderen	Onvoorspelbaar gedrag van anderen	Geduld leren in relaties
Sterke behoefte aan connectie	Moeite met alleen zijn	Onverschilligheid	Leren omgaan met onzekerheid
Emotioneel expressief	Heftige emotionele reacties	Gebrek aan bevestiging	Grenzen leren herkennen en aangeven
Zeer verzorgend en liefdevol	Gaat snel in de zorgmodus voor anderen	Stilte of radiostilte na conflict	Zelfliefde ontwikkelen
Kan zich goed inleven in anderen	Overbetrokkenheid in relaties	Afspraken niet nakomen	Emoties leren reguleren
Warm en hartelijk	Snel jaloers of bezitterig	Moeilijk bereikbare mensen	Acceptatie van afstand in relaties
Sterk in het ondersteunen van anderen	Neiging tot emotionele afhankelijkheid	Onoprechtheid	Bewust leren genieten van tijd alleen
Goede intuïtie voor emoties	Overdreven behoefte aan goedkeuring	Gevoelens van machteloosheid	Vertrouwen opbouwen in anderen
Hecht waarde aan diepe verbindingen	Neiging om zichzelf op te offeren	Emotioneel afwezige mensen	Minderen in emotionele afhankelijkheid
Toegewijd aan relaties	Gevoelens van onzekerheid en twijfel	Relaties zonder emotionele diepgang	Stoppen met over-analyseren
Creatief en expressief in emotionele communicatie	Kan manipulatief worden om nabijheid te behouden	Mensen die commitment vermijden	Werken aan emotionele stabiliteit

Angstig-vermijdende hechting (algemeen)

Bekrachtigende kernkwaliteiten	Valkuilgedrag	Allergieën	Uitdagingen
Onafhankelijk en zelfverzekerd	Moeite met emotionele intimiteit	Clingy of behoeftige mensen	Openstaan voor emotionele verbinding
Sterk in crisissituaties	Snel behoefte aan ruimte in relaties	Overmatige emotionele expressie	Meer vertrouwen op anderen
Goede probleemoplosser	Weinig delen van gevoelens	Mensen die grenzen niet respecteren	Gevoelens leren herkennen en benoemen
Realistisch en pragmatisch	Snel geïrriteerd door afhankelijkheid	Afhankelijkheid in relaties	Minder snel afstand nemen in relaties
Zelfredzaam	Moeilijk in staat om hulp te vragen	Emotionele confrontaties	Toelaten van kwetsbaarheid
Goed in zelfreflectie	Emoties wegduwen of negeren	Druk om gevoelens te uiten	Empathie ontwikkelen
Krachtige focus op doelen	Anderen snel afwijzen als ze te dichtbij komen	Jaloezie of controle	Niet alle problemen zelf oplossen
Respecteert andermans autonomie	Weinig geduld met emotionele uitbarstingen	Relatieproblemen die veel praten vergen	Zich comfortabel voelen met afhankelijkheid
Nuchter en kalm	Koud of afstandelijk overkomen	Drama en conflict	Leren genieten van diepere verbindingen
Analytisch sterk	Angst voor verlies van autonomie	Overmatige focus op emotionele verbinding	Geduldig leren zijn met emotionele partners
Heeft weinig bevestiging nodig	Rationaliseren van emoties	Verwachtingen die als beklemmend voelen	Minder focus op perfectie in relaties
Kan goed met stress omgaan	Weinig behoefte aan bevestiging	Onbetrouwbaarheid	Zelfbewustzijn vergroten
Leiderschap in moeilijke situaties	Snel relaties verbreken bij conflicten	Stemmingswisselingen bij anderen	Leren communiceren over gevoelens
Objectief en rationeel	Anderen als 'lastig' ervaren	Intensiteit in relaties	Inzetten op langdurige verbindingen
Vrijheid en autonomie waarderen	Overmatig zelfstandig willen zijn	Verplichtingen of langdurige betrokkenheid	Werken aan relatievaardigheden

Gedesorganiseerde (gedesoriënteerde) hechting

Bekrachtigende kernkwaliteiten	Valkuilgedrag	Allergieën	Uitdagingen
Intuïtief en gevoelig voor nuances	Kan impulsief en onvoorspelbaar reageren	Controle of manipulatie door anderen	Meer stabiliteit en rust vinden
Creatief en diepgaand in denken	Moeite met vertrouwen in relaties	Mensen die zich emotioneel afsluiten	Leren gezonde verbindingen aan te gaan
Empathisch en intens betrokken	Angstig en vermijdend tegelijk in relaties	Afwijzing of instabiliteit	Reguleren van emoties en reacties
Sterk overlevingsinstinct	Kan extreme reacties tonen in conflicten	Mensen die hen niet serieus nemen	Beter omgaan met gevoelens van angst
Goed in crisismanagement	Kan snel wisselen tussen afstand en nabijheid	Onbetrouwbaarheid bij anderen	Veiligheid in relaties leren ervaren
Diep inzicht in menselijk gedrag	Soms emotioneel overweldigd raken	Gebrek aan controle over situaties	Bewust leren omgaan met angsten en wantrouwen
Weet zich aan te passen aan verschillende situaties	Kan anderen afstoten en vervolgens terugtrekken	Mensen die niet beschikbaar zijn	Constanter zijn in gedrag en verwachtingen
Intens en gepassioneerd in relaties	Moeite met stabiele verbindingen	Inconsistentie bij anderen	Eigen grenzen en die van anderen respecteren
Kan goed door sociale maskers heen kijken	Kan manipulatief of controlerend gedrag vertonen	Mensen die hen proberen te doorgronden	Leren omgaan met intimiteit zonder angst
Sterke drang naar autonomie én verbinding	Onvoorspelbare hechtingspatronen	Constante afhankelijkheid	Bouwen aan een veilige basis in relaties
Kan goed omgaan met complexiteit	Verwacht vaak het ergste van anderen	Verraad of misleiding	Vertrouwen opbouwen in relaties
Zelfbeschermend en strategisch	Kan periodes van afstand en extreme nabijheid afwisselen	Koude of afwijzende mensen	Balans vinden tussen onafhankelijkheid en verbondenheid
Sterke intuïtie en scherpe waarneming	Kan zichzelf saboteren in relaties	Controleverlies	Patronen herkennen en doorbreken
Gepassioneerd en intens loyaal als er veiligheid is	Kan plotseling emotioneel afstand nemen	Verlating en verraad	Leren vertrouwen op stabiliteit

Grote innerlijke kracht en veerkracht	Worstelt met zelfbeeld en identiteit	Relaties zonder emotionele diepgang	Acceptatie van zichzelf en anderen ontwikkelen
Angstig-vermijdende hechting (egocentrisme)			
Bekrachtigende kernkwaliteiten	Valkuilgedrag	Allergieën	Uitdagingen
Zelfstandig en onafhankelijk	Houdt te weinig rekening met anderen	Beperking van autonomie	Meer empathie tonen
Sterk in eigen mening en visie	Kan star en koppig zijn	Kritiek op eigen handelen	Leren luisteren naar anderen
Doelgericht en vastberaden	Geneigd om anderen te negeren	Langzaam of besluiteloos gedrag	Meer openstaan voor samenwerking
Zelfverzekerd in keuzes	Soms te weinig empathie	Afhankelijkheid van anderen	Andermans behoeften serieus nemen
Goed in grenzen stellen	Kan afstandelijk overkomen	Overmatige emotionaliteit	Leren omgaan met kwetsbaarheid
Strategisch en analytisch	Manipulatief gedrag als middel	Zwakke of onzekerheid	Meer transparantie in interacties
Zelfstandige denker	Kan weinig rekening houden met gevoelens van anderen	Anderen die hen corrigeren	Openstaan voor feedback
Weet wat hij wil	Kan over andermans grenzen heen gaan	Kritiek op eigen gedrag	Zelfreflectie ontwikkelen
Ambitius en gedreven	Kan egoïstisch overkomen	Mensen die geen bewondering tonen	Relaties op gelijkwaardigheid baseren
Efficiënt en pragmatisch	Emotionele diepgang vermijden	Emotionele afhankelijkheid	Leren investeren in persoonlijke connecties
Krachtige leider	Kan dominant zijn	Weinig controle over situaties	Anderen ruimte geven om te leiden
Onafhankelijk in denken en doen	Weinig geduld voor andermans gevoelens	Moeite met verandering	Leren flexibiliteit te tonen
Snel in beslissingen	Kan anderen te snel afwijzen	Trage besluitvorming	Bewust aandacht schenken aan teamdynamiek
Sterk in zelfbescherming	Kan kil of afstandelijk lijken	Overmatige kwetsbaarheid	Beter omgaan met kritiek en afwijzing
Duidelijke visie op eigen pad	Kan weinig rekening houden met groepsbelang	Anderen die veel aandacht vragen	Balans vinden tussen autonomie en samenwerking

Angstig-vermijdende hechting (Narcisme)			
Bekrachtigende kernkwaliteiten	Valkuilgedrag	Allergieën	Uitdagingen
Charismatisch en overtuigend	Zoekt constante bewondering	Kritiek of afwijzing	Meer intrinsieke eigenwaarde ontwikkelen
Sterk in zelfpromotie	Gebruikt anderen voor eigen doelen	Gebrek aan aandacht	Oprechte relaties opbouwen
Zelfverzekerd en doelgericht	Gevoelloos tegenover andermans behoeften	Mensen die hen niet bewonderen	Empathie en respect tonen
Inspirerend en motiverend	Overdrijft eigen prestaties	Zwakke tonen	Eerlijkheid en authenticiteit cultiveren
Assertief en daadkrachtig	Neiging tot manipulatie	Anderen die niet onder de indruk zijn	Kritiek leren ontvangen
Charmant en sociaal vaardig	Kan egoïstisch en oppervlakkig zijn	Grenzen opgelegd krijgen	Ware intimiteit en verbondenheid aangaan
Sterk in netwerken en beïnvloeden	Macht en controle als doel	Afhankelijkheid van anderen	Oprechte relaties onderhouden
Weet wat hij wil en gaat ervoor	Neiging tot arrogantie	Gebrek aan bewondering	Anderen als gelijkwaardig zien
Zelfverzekerd onder druk	Kan snel beledigd zijn	Kritische feedback	Omgaan met negatieve emoties
Ambitius en visionair	Ongevoelig voor kritiek	Controleverlies	Leren samenwerken en ruimte geven aan anderen
Ondernemend en innovatief	Exploiteert anderen emotioneel of financieel	Mensen die hen niet speciaal vinden	Opbouwende feedback waarderen
Moeiteloos in sociale situaties	Kan neerkijken op anderen	Confrontatie met eigen fouten	Zelfbewustzijn en introspectie oefenen
Trekt mensen aan door energie en uitstraling	Kan jaloezie of rivaliteit aanwakkeren	Anderen die onafhankelijk zijn	Gezonde concurrentie accepteren
Beschermt zichzelf tegen kwetsbaarheid	Emotionele diepgang vermijden	Afwijzing	Leren omgaan met eigen onzekerheden
Sterk in zelfoptimalisatie	Kan een façade ophouden	Echtheid bij anderen	Meer waarde hechten aan innerlijke groei

Een onveilige hechtingstijl is voor iedere stijl een 'handicap' die echter ook kwaliteiten heeft.

Zodra je doorziet dat **alle stijlen (zelfs de veilige hechting) uitdagingen heeft**, vergroot dit misschien jouw begrip voor gedrag. Daarmee neemt de kans op irritatie (limbische activatie) af en kun jij zelfbewuster kiezen voor een reactie (of geen reactie!).

Bij jouw zoektocht naar bekrachtigende overtuigingen is jouw interne reactie **bekrachtigend** als:

- * het innerlijke **rust oplevert** (in dit geval: bijv. verbazing i.p.v. irritatie over bepaald valkuilgedrag) om vervolgens naar de kwaliteiten te kijken en/of over uitdagingen te spreken
- * de gedachte **helpend is**: klagen over of (ver)oordelen van eigen of andermans valkuilgedrag is doorgaans niet helpend. Concentreren op wat goed gaat en hoe (!) iets beter kan doorgaans wel.
- * je **invloed** op waarover je denkt **kunt uitoefenen** (in dit geval: aan welk gedrag kun jij iets doen? Aan je eigen gedrag! En als de andere persoon open staat voor veranderen, kun jij misschien constructief ideeën aandragen op momenten dat de ander daar om vraagt.

Nogmaals de Opdracht: **Concentreer je op dat wat je kunt beïnvloeden: jezelf!**

1. Bekijk eens voor jezelf: Wat zijn jouw uitdagingen? Hoe zou je daaraan kunnen werken? Heb je een vermoeden welke hechtingstijl jij doorgaans hanteert?
2. Bestudeer valkuilgedrag, allergieën en uitdagingen **van de andere stijlen**. Welk inzicht voor jou geeft dit? (waar zou je rekening mee kunnen houden, of hoe zou je gericht kunnen reageren?)

Deze opdracht maakt deel uit van de cursus zelfbewustzijn van 7QiCoaching@HOME.